

PŘÍRUČKA PRO PRÁCI S OTEVŘENÝMI ZDROJI DAT

Tým Právní poradny Transparency International

PŘÍRUČKA PRO PRÁCI S OTEVŘENÝMI ZDROJI DAT

Praha, listopad 2015

Transparency International – Česká republika, o.p.s., je součástí mezinárodní sítě nevládních organizací Transparency International. Zaměřuje se především na prosazování systémových legislativních i organizačních změn omezujících prostor pro korupci ve veřejné správě, ale také v soukromém sektoru. Právní poradna TI poskytuje právní poradenství občanům, kteří se setkali s korupcí, a pomoc oznamovatelům korupce (whistleblowerům). V neposlední řadě TI pomáhá odhalovat korupční jednání a upozorňovat na korupční kauzy.

Vydání publikace je financováno z dotačního programu Ministerstva vnitra „Prevence korupčního jednání“ v roce 2015.

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

Autoři publikace: Petr Leyer, Martina Mikolášková, Sylvie Kloboučková, Ondřej Srb, Markéta Nováková, Milan Eibl
Jazyková úprava: Lenka Lenochová
Grafická úprava: LaceUp

ISBN: 978-80-87123-24 - 9

2015 © Transparency International – Česká republika, o.p.s., www.transparency.cz

OBSAH

Úvodní slovo	————	04
Struktura publikace	————	05
Základní registry	————	06
Politika, volby, statistika	————	10
Veřejné rozpočty	————	18
Veřejné zakázky	————	22
Dotace	————	28
Vztahy, vazby a vizualizace	————	34
Případová studie	————	39

ÚVODNÍ SLOVO

Jednou ze stěžejních oblastí, kterým se věnuje Právní poradna Transparency International – Česká republika, o.p.s. (TI), je svobodný přístup k informacím. Poradna ročně eviduje desítky dotazů na toto téma a snaží se klientům pomoci s jejich řešením.

Právo na svobodný přístup k informacím je zakotveno v Listině základních práv a svobod, která je součástí ústavního pořádku České republiky, a je dále rozvíjeno v zákoně č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, a to nejen z hlediska upřesnění postupu při podávání žádosti o informace, ale i z hlediska stanovení limitů pro přístup k informacím.

O procesu svobodného přístupu k informacím bylo již mnoho napsáno. Z hlediska právního se jedná o nevyčerpatelné téma, jelikož představa o tom, co je či není veřejná informace, se mění i v závislosti na vývoji problémů ve společnosti. Dobře je tento trend vidět například na zveřejňování, respektive zpřístupňování údajů o platech a odměnách zaměstnanců veřejného sektoru. Něco, co by před pár lety nikoho nenapadlo, je dnes víceméně standardem. Stejně tak lze říci, že informace dříve dostupné pouze obtížně nebo vůbec jsou dnes mnohými orgány veřejné správy zveřejňovány dobrovolně a aktivně zpřístupňovány občanům pomocí internetu.

Kromě samotného obsahu zveřejňovaných informací a dat se mění i formy jejich poskytování veřejnosti. Standardem se stává, že dokumenty jsou strojově čitelné a lze v nich tudíž snadno hledat. Veřejná správa vyvíjí i různé atraktivní formy zobrazení dat, které usnadňují práci a navíc činí sdělení atraktivnější.

Nabízí se otázka, k čemu všechno výše zmíněné úsilí vede a jak může pomoci. Stručně lze shrnout, že vytrvalý tlak na maximální transparentnost směřuje k silnější a účinnější veřejné kontrole činnosti veřejné správy, což v důsledku brání nehospodárnému nakládání s veřejnými prostředky, ovlivňování rozhodovacích procesů ve prospěch některých osob apod. Transparentnost obecně přispívá k ochraně veřejného zájmu a ke správnému fungování státu. Dalším důležitým (i když třeba ne tak vznešeným) motivem, proč úřady dobrovolně informace zveřejňují, je usnadnění práce jim samotným. Ve chvíli, kdy si je zájemce sám schopen na internetu potřebné informace dohledat, klesá logicky počet konkrétních žádostí o informace dle zákona, čímž úřadu ubývá i následná složitější administrativa při vyřizování žádostí a eventuálních opravných prostředků.

Z celé škály veřejných, soukromých a volně dostupných či placených nástrojů a zdrojů informací jsme v Právní poradně TI vybrali ty nejdůležitější, kterým se v publikaci věnujeme detailněji. Chceme poskytnout návodné rady, jakým způsobem lze hledat informace, a to především v oblastech blízkých zaměření TI (střety zájmů, veřejné zakázky a další formy nakládání s finančními prostředky státu či územních samospráv.)

Neděláme si ambice, že je předkládaný výčet kompletní. Pokud si ale někdo bude chtít na internetu najít základní informace o své obci nebo nějakém státním úřadu, nalezne na následujících stránkách mnoho příkladů.

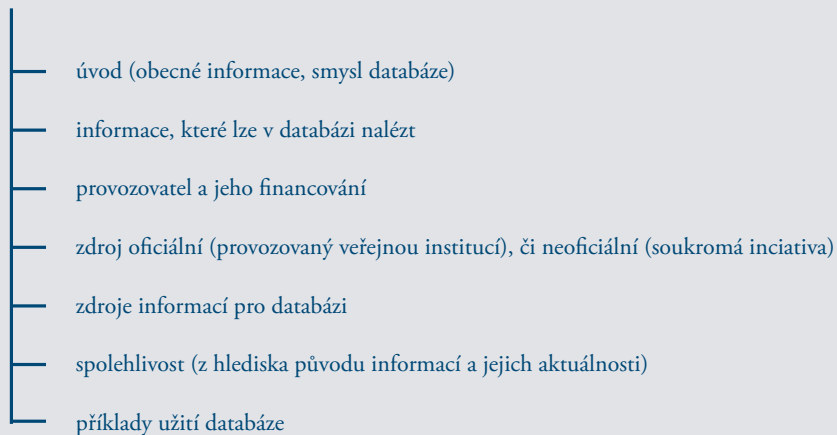
Doufáme tedy, že bude naše příručka užitečná.

Tým Právní poradny TI

STRUKTURA PUBLIKACE

Příručka je rozdělena do několika tematických okruhů podle druhu informací a sdělení, které může ta daná databáze nabídnout.

Každá databáze je popsána (pokud je to možné) následovně:

Pokud uvádíme některé nástroje bez bližšího popisu, jde buď o alternativní nástroje nebo nejsou ve standardních případech potřeba (např. databáze zahraničních a offshore společností).

Závěr brožury je věnován případové studii, na které je demonstrováno, jak lze jednotlivé nástroje použít v praxi a kombinovat jejich funkce.

ZÁKLADNÍ REGISTRY

VEŘEJNÝ REJSTŘÍK A SBÍRKA LISTIN

Úvod

Veřejný rejstřík a Sběrka listin jsou provozovány na základě zákona č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob, na portálu Ministerstva spravedlnosti nazvaném Justice.cz. Subjekty, které podléhají informační povinnosti, podávají návrhy na zápis, změnu nebo výmaz zápisu ve veřejném rejstříku rejstříkovým soudům pomocí elektronicky vyplněných formulářů. Veřejný rejstřík zahrnuje rejstřík obchodní, spolkový, nadační, rejstřík společenství vlastníků jednotek, obecně prospěšných společností a ústavů spolu s doprovodnými listinami. Veřejné rejstříky vedou krajské soudy vždy pro subjekty, které mají své sídlo v jejich obvodu.

Informace, které databáze obsahuje

Vyhledávání v rámci veřejného rejstříku je možné podle různých kritérií, například podle údajů známých o samotných subjektech nebo o právnických osobách či fyzických osobách v jejich angažmá.

V rámci obchodního rejstříku se do rejstříku zapisují obchodní společnosti a družstva, fyzické osoby, které jsou podnikateli (mají-li bydliště v České republice a požádají o zápis) a další osoby. Spolkový rejstřík obsahuje informace o spolcích, odborových organizacích, mezinárodních odborových organizacích, organizacích zaměstnavatelů a o jejich pobočných spolcích či organizacích. Jak názvy napovídají, v dalších rejstřících jsou údaje o nadacích a nadačních fondech, společenstvích vlastníků jednotek, obecně prospěšných společnostech a ústavech. Všechny tyto rejstříky jsou integrovány do jednoho a systém vyhledávání v nich se v zásadě liší jen v obsahu zveřejňovaných údajů a listin.

V rámci veřejného rejstříku je možné vyhledat nejen základní údaje o subjektu (identifikační číslo, název subjektu), ale i údaje doplňující včetně osobních údajů osob a jejich angažmá v dalších subjektech. Dohledatelné jsou nejen platné výpisy, ale i úplné výpisy, které uveřejňují jak aktuální údaje, tak údaje, které jsou již neplatné (staré jméno obchodní společnosti, dřívější sídla, předchozí složení správní rady atd.). Zároveň lze dohledat, kdy došlo k zápisu a výmazu jednotlivých údajů.

Poslední částí registru je Sběrka listin, která obsahuje listiny poskytnuté subjektem rejstříkovému soudu, například zakladatelské listiny, usnesení valné hromady, výroční zprávy, účetní závěrky apod. Ke každé listině by měly být k dispozici identifikační údaje listiny, údaje o typu listiny, datum jejího vzniku či datum založení do Sběrky listin. Některé listiny stále ještě nejsou digitalizovány, v tom případě náhled pomocí portálu není možný.

Provozovatel

Ministerstvo spravedlnosti zpřístupňuje údaje veřejného rejstříku zpřístupňuje, ale samotný rejstřík je veden rejstříkovými soudy.

Oficiální zdroj

Zdroje informací

Informace vložené jednotlivými subjekty na základě zákona.

Spolehlivost

„Proti osobě, která právně jedná důvěřujíc údajím zapsanému do veřejného rejstříku, nemá ten, jehož se zápis týká, právo namítnout, že zápis neodpovídá skutečnosti,“¹ praví princip tzv. materiální publicity a poskytuje tak jistotu každému, kdo se řídí veřejným rejstříkem. Případné připomínky k obsahu zápisů ve veřejném rejstříku je nutno směřovat příslušnému soudu. Jestliže je obsah zápisu ve veřejném rejstříku nejen nesprávný, ale dokonce i odporuje donucujícím ustanovením zákona, může rejstříkový soud vyzvat zapsanou osobu ke zjednání nápravy a následně ji i sankcionovat. Často mohou osoby používající rejstřík narazit na situaci, kdy o subjektu nejsou zveřejněny všechny povinné údaje nebo subjekt rejstříkovému soudu neposkytl všechny potřebné listiny. V tom případě se lze obrátit na příslušný rejstříkový soud s podnětem, ve kterém se na situaci upozorní. Neposkytnutí např. výroční zprávy do Sběrky listin je sankcionováno jako správní delikt, avšak vymahatelnost v praxi je nízká.

¹ § 8 odst. 1 zákona č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob

ADMINISTRATIVNÍ REGISTR EKONOMICKÝCH SUBJEKTŮ (ARES)

*** www.info.mfcr.cz/ares/ares_es.html

Úvod

Administrativní registr ekonomických subjektů (ARES) je informační systém, který umožňuje vyhledávání mezi ekonomickými subjekty registrovanými v České republice. Zprostředkovává zobrazení údajů vedených v jednotlivých registrech státní správy, ze kterých čerpá data (tzv. zdrojové registry).

Informace, které databáze obsahuje

ARES přehledně zpřístupňuje údaje přebírané ze zdrojových registrů do databáze ARES a současně umožňuje přímé přepnutí do www aplikací orgánů veřejné správy, které příslušné informační systémy provozují (za předpokladu, že tyto aplikace již existují). ARES tak na jednom místě shromažďuje údaje z 15 rejstříků veřejné správy; tím odpadá nutnost hledat rejstříky izolovaně. Oproti portálu Justice.cz má ARES tu výhodu, že v ní lze dohledat i živnostníky. Kromě názvu subjektu, IČ a adresy se dá hledat například i podle typu ekonomické činnosti či právní formy subjektu.

Provozovatel

Ministerstvo financí ČR

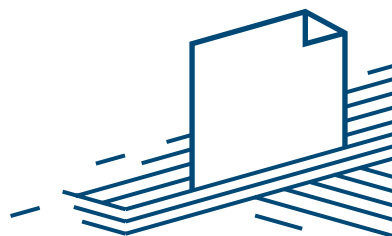
Oficiální zdroj

Zdroje informací

Zdrojem je široká škála veřejných rejstříků, např. živnostenský rejstřík, registr ekonomických subjektů (RES), registr církví a náboženských společností, registr zdravotnických zařízení.

Spolehlivost

Informace jsou zpravidla aktuální, ale Ministerstvo financí zdůrazňuje, že nenese odpovědnost za aktuálnost a úplnost údajů z databází a že údaje zde dostupné mají pouze informativní charakter, nikoliv charakter úřední listiny.

VOLBY, POLITIKA, STATISTIKA

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD

... www.czso.cz, www.volby.cz

Úvod

Český statistický úřad (ČSÚ) v rámci své činnosti získává a zpracovává údaje, které využívá pro statistické účely, je ČSÚ pověřen shromažďováním statistických informací o sociálním, ekonomickém, demografickém a ekologickém vývoji České republiky. Dále zpracovává především výsledky voleb konaných na území České republiky, které jsou on-line zveřejňovány na stránce www.volby.cz.

ČSÚ rovněž shromažďuje a zpracovává informace ze sčítání lidu a od ekonomických subjektů. Věnuje se i publikační činnosti, vydává Statistickou ročenku České republiky, odborné publikace, časopisy a zajišťuje vývoj nových statistických metod, zveřejňuje makroekonomická² a demografická data. Shromážděné informace poskytuje nejen veřejné správě, ale i veřejnosti. K prezentování zpracovaných údajů používá své internetové stránky – www.czso.cz, veškeré informace jsou zdarma.

Informace, které databáze obsahuje

Statistické informace se týkají všech voleb, které se konaly na území ČR od roku 1990, tedy voleb do zastupitelstev krajů, obcí, Evropského parlamentu, České národní rady, Sněmovny lidu Federálního shromáždění, Sněmovny národů, Poslanecké sněmovny, Senátu a voleb prezidenta republiky. Statistiky zachycují i výsledky doplňovacích voleb či opakovaných hlasování do zastupitelstev územních samosprávných celků, Senátu či celostátního referenda o přistoupení k Evropské unii. Informace jsou tematicky řazené na jmenné seznamy a přehledy, na celkové výsledky hlasování, výsledky hlasování za volební kraje či územní celky, územní přehledy o volební účasti, rozdělení mandátů stranám, prohlášení číselníků, zveřejňování zápisů, volební účast či informace o stavu zpracování v případě, že jde o poslední konané volby. Výsledky je možné vyhledat i podle jednotlivých obcí, okrsků, přebíracích míst, výsledků kandidátních listin jednotlivých stran, jednotlivých kandidátek, počtu platných hlasů i udělených preferenčních hlasů. Jsou vedeny statistiky o volební účasti, ve kterých je zaznamenán počet oprávněných voličů zapsaných ve volebním seznamu, počet vydaných obálek, počet platných a odevzdaných hlasů a z toho je vypočtena volební účast.

O jednotlivých kandidátech statistika uvádí jejich věk a pořadí na kandidátce, v případě seznamů pro celostátní volby i bydliště, povolání, státní a politickou příslušnost, navrhuje stranu a počet preferenčních hlasů, které ve volbě obdrželi. Výsledky mohou být zobrazeny i podle politických stran a hnutí, zobrazují se také zvolení a nezvolení kandidáti, náhradníci, odvolaní kandidáti či neplatně zvolení kandidáti. Doplňující informace k volbám jsou uvedené na internetových stránkách Ministerstva vnitra a Ministerstva zahraničních věcí (v případě voleb, které se konají na zastupitelských úřadech ČR během prezidentských voleb, voleb do Poslanecké sněmovny).

Provozovatel

Český statistický úřad, ústřední orgán státní správy financován ze státního rozpočtu

Oficiální zdroj

Zdroje informací

Volební statistiky – data jsou sbírána přímo od volebních komisí. Jedním z volebních orgánů je určen ČSÚ, jehož úkolem je pro vypracování závazného systému zjišťování a zpracování výsledků voleb, příp. výsledků hlasování v celostátním referendu, a zajištění vyhotovení příslušného programového vybavení pro účely zpracování a poskytování výsledků voleb a referenda. Zabezpečuje technicky systém zpracování výsledků voleb a zpracovává výsledky voleb.

Spolehlivost

Velmi spolehlivý zdroj informací, informace jsou v zásadě považovány za oficiální výsledky voleb a jsou pravidelně aktualizovány.

² Např. průměrnou mzdu, inflaci, data týkající se jednotlivých segmentů průmyslu atd.

ZÁKON O STŘETU ZÁJMŮ

Úvod

Zákon č. 159/2006 Sb., o střetu zájmů a neslučitelnosti některých funkcí, ukládá evidenčním orgánům vést registry o činnostech, majetku a o příjmech, darech a závazcích veřejných funkcionářů (vymezení pojmu veřejný funkcionář je uvedeno v § 2 tohoto zákona).

Evidenční orgán je pro každou skupinu veřejných funkcionářů jiný, proto i údaje z registru je nutné zjišťovat na různých místech (neexistuje centrální adresa).

Každý má právo na základě písemné žádosti bezplatně nahlížet do registru a pořizovat si z něj opisy a výpisy. Do registru je možné nahlížet osobně u evidenčního orgánu nebo v elektronické podobě prostřednictvím veřejné datové sítě, písemná žádost o nahlédnutí do registru se podává u evidenčního orgánu. Po ověření žádosti pro umožnění přístupu k registru v elektronické podobě udělí evidenční orgán žadateli uživatelské jméno a přístupové heslo. Tyto údaje však slouží jen žadateli, jejich přenechání je zakázáno. V současnosti se připravuje novela zákona o střetu zájmů, k jejíž záměru patří i snížení četnosti evidenčních orgánů. Nově by jednotným evidenčním orgánem mělo být Ministerstvo spravedlnosti, které bude zároveň pověřeno vedením centrálního elektronického registru. V rámci připravované novely se diskutuje také o možnosti úplného elektronického zpřístupnění informací povinně priznávaných veřejnými funkcionáři, o povinnosti podávat majetková priznání již při nástupu do funkce, o zpřísnění a doplnění systému sankcí, o rozšíření zákazu konkurence a „rozšiřuje se okruh bývalých funkcionářů omezených při přechodu z veřejné do soukromé sféry“.

Po nahlédnutí je možné zveřejnit pouze údaje o určitých veřejných funkcionářích, typicky o důležitých představitelích státu.³ Veškeré údaje vedené v registru mohou být použity a dále zpracovávány pouze za účelem zjištění případného střetu zájmů při výkonu funkce veřejného funkcionáře.

Informace, které databáze obsahuje

V registru jsou dohledatelná oznámení o vykonávaných činnostech (podnikání, členství ve statutárním orgánu podnikající právnické osoby apod.), o majetku nabytém v průběhu výkonu funkce (např. nemovitosti) a o příjmech, darech a závazcích (nad 100 000 Kč za rok).

Oznámení o poměru k projednávané věci musí funkcionář podat, jestliže by mu se zřetelem k výsledku projednání věci mohla vzniknout osobní výhoda nebo újma anebo má-li na věci jiný osobní zájem (to neplatí, je-li zájem obecně zřejmý). Oznámení o vykonávaných činnostech umožňují kontrolu možného střetu zájmů, oznámení o majetku, příjmech, darech a závazcích se týkají majetku nabytého v průběhu výkonu funkce (včetně výše, druhu a zdroje). Oznámení se podávají vždy k 30. červnu následujícího kalendářního roku.

Oficiální zdroj

Zdroje informací

Oznámení podaná veřejnými funkcionáři podle zákona č. 159/2006 Sb., o střetu zájmů. Jedná se v podstatě o vcelku standardizované formuláře odevzdávané evidenčním orgánům.

Spolehlivost

Každý druh oznámení je aktualizován a získáván v různých zákonných lhůtách. Vzhledem k rozsahu a množství poskytovaných informací je v zásadě nemožné kontrolovat správnost všech údajů, proto mohou být některé z nich nepřesné.

Pokud se však evidenční orgány z dostupných zdrojů dozvědí, že se veřejný funkcionář dopustil nezákonného jednání, oznámí to příslušným orgánům, které mohou veřejného funkcionáře za toto porušení sankcionovat. Povinné orgány jsou také ze zákona povinny reagovat na podání oznamovatelů, která upozorňují na nesprávnost nebo nesrovnalosti v oznámeních veřejných funkcionářů a do 30 dnů od obdržení sdělení musejí oznamovateli sdělit, jak bylo s jeho informacemi naloženo.

NAŠI POLITICI O.S.

www.nasipolitici.cz

Úvod

Cílem občanského sdružení Naši politici o.s. je poskytovat voličům informace o politicích a lobbistech. V rámci databáze dostupné na www.nasipolitici.cz vytváří sdružení vlastní analytické výstupy zaměřené především na problematické personálně-ekonomické vazby a na minulost sledovaných osob. V rámci jednotlivých projektů sdružení spolupracuje s watchdogovými protikorupčními organizacemi.

Informace, které databáze obsahuje

Portál nabízí profily stávajících i bývalých poslanců, senátorů, členů vlády, poslanců Evropského parlamentu, radních krajských měst a hl. m. Prahy, starostů pražských městských částí a mnoha dalších politiků a lobbistů. Každý politik či lobbista má vlastní profil, kde jsou zaznamenány základní životopisné údaje, strukturovaný životopis, články a rozhovory týkající se této osoby, publikační činnost, kontakt, informace o sporech a kauzách s touto osobou spojenou, mapu vztahů (ta je informačně spojena s jinými databázemi např. s podnikani.cz nebo kurzy.cz) a informace o kandidatuře této osoby ve volbách. Profily osob interaktivní – umožňují vést diskuzi či nahlásit korupci spojenou s touto osobou. Databáze je propojená se databázemi právnických osob a zaznamenává se tak napojení politiků na společnosti.⁴

Webové stránky nabízejí seznam současných i bývalých politiků, jejich manažerů či rozdělení dle jednotlivých institucí.

Lze zjistit, jakou kariéru a zkušenosti za sebou mají tváře na kandidátních listinách nebo jestli snaha konkrétního politika při snaze prosadit určitý legislativní návrh není motivována jeho dřívějším působením v určité společnosti. Mimo to umožňuje i zorientovat se v síti vlivných osob napojených na politiku a mnohdy se snaží prosadit takové řešení, které je pouze v zájmu úzké skupiny osob.

Někteří politici se navíc zavázali dodržovat etický kodex při výkonu svého mandátu. Pracovníci projektu Naši politici následně kontrolují jednání těchto politiků během výkonu jejich mandátu a zda je v souladu s pravidly etického kodexu.

Provozovatel

Sdružení Naši politici o.s. má status média, je členem Syndikátu novinářů České republiky a Asociace veřejně prospěšných organizací (AVPO).⁵ Hlavními zdroji financování jsou Nadace Open Society Fund Praha, Stefan Batory Foundation, Nadační fond proti korupci, Open Society Foundation a Evropská komise. Dalšími zdroji financování jsou členské příspěvky a prodej služeb.

Neoficiální zdroj

Zdroje informací

Sdružení vykonává vlastní činnost, přičemž informace získává z otevřených zdrojů a z informací, které o sobě poskytují sami politici. Tyto informace jsou v rámci možností kontrolovány. Data jsou propojena a získávána i z jiných rejstříků. Informace o kauzách často odkazují na konkrétní média, která informaci zveřejnila a na datum zveřejnění.

Spolehlivost

Informace bývají pravidelně aktualizované, u každého profilu je uvedeno datum poslední aktualizace a datum zpracování informací. Spolehlivost informací se odvíjí od zdrojů těchto dat.

Příklady

Do vyhledávání na www.nasipolitici.cz zadáme jméno Benda. Ve výsledku vyhledávání se objeví Marek Benda, poslanec, Petr Benda, bývalý teplický zastupitel a bývalý radní Ústeckého kraje, a Aleš Benda, radní MČ Praha 22. Zajímají nás informace k Petrovi Bendovi. Klikneme tedy na jméno a objeví se jeho strukturovaný životopis s krátkým ústním komentářem. Dozvíme se z něj, že začínal v 90. letech jako provozovatel diskoték a stánků s občerstvením v Teplicích, dále byl členem ČSSD, kde v letech 2005 až 2011 působil na pozici předsedy Krajského výkonného výboru, a členem LEV 21, kde působí v současnosti jako místopředseda. Jsou zde také názvy společností, ve kterých působil a působí, a podrobný popis jeho politické kariéry. Mimo to je v pravém horním rohu možné rozkliknout další položky k panu Bendovi, ať už soubor článků o něm, rozhovory, kontakty či odkazy. Ze zmíněného například vyplývá, že v tisku byl považován za „kmotra“ a že je řazen mezi politiky, kteří zajišťovali tzv. černé duše.

⁴ <http://www.nasipolitici.cz/cs/kdo-jsme-co-je-nasim-cilem>

⁵ <http://www.nasipolitici.cz/cs/kdo-jsme-co-je-nasim-cilem>

KOHO VOLIT

... kohovolit.eu, ovolby.cz, volebnikalkulacka.cz

Úvod

Internetový portál KohoVolit.eu usiluje o zvyšování informovanosti občanů o volených zástupcích, čímž umožňuje kontrolu volených zástupců. Celosvětová iniciativa hnutí KohoVolit.eu vznikla v roce 2006 v Latinské Americe. V České republice bylo sdružení zaregistrováno v roce 2009 a na Slovensku v roce 2010. Sdružení provozuje internetový portál KohoVolit.eu, který se zaměřuje na několik agend, například na otevřené informace o volbách, nabízí voličům volební kalkulačku a možnost kontaktovat přímo své volené zástupce (napistejim.cz).

Informace, které databáze obsahuje

Projekt nazvaný Volební kalkulačka může významně pomoci voliči při rozhodování, které politické straně, hnutí nebo konkrétní osobě by měl dát při volbách svoji podporu, pokud chce, aby zástupce co nejvíce vyjadřoval jeho postoje k aktuálním politickým tématům. Zpočátku je respondentovi položeno několik desítek otázek. Ke každé otázce je k dispozici záznam z hlasování Poslanecké sněmovny, kdy politici rozhodovali o položené otázce, případně i sněmovní tisk. Inventura hlasování se týká pouze aktuálního volebního roku a kladené otázky souvisejí s aktuálními politickými tématy. Respondent může některé otázky označit za důležitější než jiné. Výsledná analýza označí, se kterými poslanci a politickou stranou vykazují odpovědi respondenta nejvyšší shodu (v procentech). Portál Otevřené volby (ovolby.cz) nabízí statistické údaje, které dále analyzuje, a provádí vizualizace. Zda se výsledky shodují s voličovou skutečnou politickou orientací, která se nezakládá jen na shodě názorů, si musí každý posoudit sám.

Provozovatel a jeho financování

– KohoVolit.eu

Finanční zdroje získává z Fondu Otakara Motejla, Nadace Open Society Fund Praha, Open Society Foundation, Mezinárodního visegrádského fondu, nadace Stefan Batory Foundation, z programu Prevence a boje proti trestné činnosti a z Evropského parlamentu. Sdružení je podporováno i dary drobných dárců.

Neoficiální zdroj

Zdroje informací

Zdroje samotných výchozích dat jsou založeny na výsledcích z hlasování Poslanecké sněmovny či z otevřených dat ČSÚ.

Spolehlivost

Informace jsou čerpány především z ověřitelných a pravidelně aktualizovaných oficiálních zdrojů.

DEMAGOG

demagog.cz

Úvod

Portál Demagog.cz je založen na principu factcheck, tedy na ověřování pravdivosti faktických vyjádření politiků. Myšlenka principu factcheck má svůj původ ve Spojených státech amerických, kde byly poprvé vybudovány portály Politifact.com a FactCheck.org, za které jejich tvůrci dokonce získali Pulitzerovu cenu a staly se inspiračním zdrojem pro podobné portály po celém světě včetně ČR a Slovenska. Podle vyjádření provozovatelů „se sledují pouze ověřitelná tvrzení politiků, tedy ta, která jsou postavena na faktech v různých podobách, ať už to jsou numerické informace, minulé činy dané osoby (hlasování o zákonech nebo vyjádření) nebo historické události“. „Kategorie neověřitelných tvrzení jsou rovněž považována za faktická (postavená na faktech), ke kterým ovšem nebylo možné dohledat žádný veřejný zdroj, který by dané tvrzení potvrdil či vyvrátil.“⁶ Cílem platformy je „zvýšit tlak veřejnosti a médií na kvalitu jednotlivých politických debat a na politiku samotné.“⁷

Informace, které databáze obsahuje

Databáze obsahuje profily více než stovky politiků působících na celostátní úrovni. Jejich jednotlivé výroky jsou klasifikovány jako pravda, nepravda, zavádějící či neověřitelné a zároveň je u každého výroku uvedeno, při jaké příležitosti byl pronesen. Při ověřování jsou spolu s hodnocením zveřejněny i přesné zdroje (autor výroku, politické zařazení), na jejichž základě byl výrok ověřen. Webová stránka zároveň poskytuje přístup k souhrnné statistice všech výroků, která může být vyhledána podle pravdivostních hodnot, jednotlivých politických stran a časového rozmezí jednotlivých výroků.

Většinou jsou ověřovány výroky ze zpravodajských pořadů České televize (Otázky Václava Moravce, již zrušené Interview Daniely Drtinové, Máte slovo, mimořádné předvolební debaty), výroky ze zpravodajství Radiožurnálu (Dvacet minut Radiožurnálu), ČT 24 (Události, komentáře, Hyde park), záznamů z jednání komor Parlamentu, pořadu Partie na TV Prima nebo z DVTV. U každého politika je skladba zdrojů jiná, přesto se tyto zdroje poměrně často opakují.

Web dále nabízí aplikaci Ověř to!, díky které může kdokoli zadat zatím nehodnocený výrok politika, který by si přál ověřit. Tyto výroky by měly být obsaženy ve veřejných informačních zdrojích. O tom, zda si ostatní návštěvníci webu přejí ověření daného výroku, se hlasuje, a pokud výrok získá větší množství hlasů, je následně prověřován.

Provozovatel a jeho financování

Demagog je z velké části dobrovolnický a zcela neziskový projekt. Každodenní činnost zajišťuje několik stálých pracovníků spolu s dobrovolnými stážisty a studenty vysokých škol. Partnery a sponzory projektu jsou Nadace Open Society Fund Praha, program EU Mládež v akci, společnosti NEWTON Media, Heretic PR a několik dalších institucí a evropských programů.

Neoficiální zdroj

Zdroje informací

Zdroje výroků jsou uvedeny výše, zdroje pro jejich ověření mohou být různorodé. Proces ověřování a hodnocení výroků je zachycen a obsahuje i odůvodnění, jak k výsledku hodnocení při posuzování kontroloři dospěli.

Spolehlivost

Informace jsou čerpány z oficiálních zdrojů, které jsou ověřitelné.

Příklady

V listopadu 2015 proběhla v Otázkách Václava Moravce debata na téma Policie ČR a migrace. Debata se účastnil i ministr vnitra Milan Chovanec. Demagog.cz následně celou debatu zanalyzoval, vybral jednotlivé výroky, které zde padly, a ty ověřil. U Milana Chovance analyzoval 15 výroků, z kterých 8 určil jako pravdivých, 3 jako nepravdivé, 1 zavádějící a 3 neověřitelné. Každé toto hodnocení obsahovalo jasné odůvodnění. Například když Milan Chovanec pronesl, že v ČR jsou 4 % cizinců, přičemž průměr EU je 4,1 %, Demagog.cz využil data ČSÚ a Eurostatu a poukázal na to, že průměr cizinců v zemích EU je 6,6 %. Výrok ministra Chovance byl proto hodnocen jako nepravdivý.

⁶ <http://demagog.cz/jak-hodnotime-metodika>

⁷ <http://demagog.cz/o-nas>

POLITICKÉ FINANCE

... www.politickefinance.cz

Úvod

Na internetovém portálu PolitickeFinance.cz jsou prezentovány informace o hospodaření a financování politických stran a hnutí. Analýzy a data týkající se významných celostátních politických stran a hnutí zpracovává Centrum aplikované ekonomie, o.s., při Institutu ekonomických studií Univerzity Karlovy, které od roku 2014 portál i provozuje. Portál byl vytvořen v roce 2013 pro Sociologický ústav AV ČR jako výsledek aplikovaného výzkumu. Po jeho ukončení přešel pod zmíněné sdružení.

Informace, které databáze obsahuje

Každá hodnocená politická strana či hnutí má vlastní profil, kde se uvádí rozpočet strany, dary, které obdržela, dluhy a výroční zprávy. Kromě všech stran zastoupených v Poslanecké sněmovně je kontrole podrobena také strana LEV 21, Severočeši, Strana zelených, Piráti, Úsvit, Starostové a nezávislí, Strana práv občanů, Svobodní, Věci veřejné a VIZE 2014.

V rámci rozpočtu strany je možné vyhledat příjmy a jejich zdroje, výdaje a jejich určení, jednotlivé donory strany, výši a počet darů od jednotlivých subjektů v rámci celé databáze (během všech sledovaných let) a rok, kdy strana dar obdržela. Na profilu politických stran jsou uveřejněny i jejich výroční zprávy, ve kterých povinně uveřejňují výkazy, přehledy o příjmech a výdajích, přehled přijatých darů, majetek získaný dědictvím a přehledy členů strany, jejichž celkový příspěvek straně byl vyšší než 50 000 Kč.

V druhé sekci databáze týkající se darů je možné vyhledávat dary podle kritérií jako je název dáorce či obdarovaného, výše daru, roku darování a podle regionů ČR. Poslední větší sekci jsou rizikové faktory, kde je analyzováno, zda dary politickým stranám a hnutím pocházejí od firem se zahraničním vlastníkem, s hromadným sídlem, bez zaměstnanců (podle údajů ČSÚ), které mohou být ve zvýšené míře používány jako tzv. bílí koně, tedy ke skrytí skutečné osoby dáorce. Za rizikové faktory se považuje i to, zda dáorce dodával či poskytoval plnění veřejné zakázky, zda obdržel finance z evropských dotací nebo zda je většinovým vlastníkem dáorce stát či obec.

Kromě databáze financování hlavních politických stran vypracovává Centrum aplikované ekonomie i analýzy, reporty a studie za jednotlivé roky. Údaje jsou shromažďovány od roku 2006. Databáze dárců politických stran z prvních let své existence obsahuje místo jmen a příjmení dárců fyzických osob pouze iniciály.

Provozovatel a jeho financování

Centrum aplikované ekonomie, o.s., technickou realizaci obstarává sesterská firma Datlab s.r.o. specializující se na práci s daty veřejného sektoru.

Vývoj původní verze portálu byl financován Ministerstvem vnitra v rámci projektu Snižování bezpečnostních rizik korupce a organizovaného zločinu v ČR. Rozšíření portálu v roce 2014 podpořil Fond Otakara Motejla. Financování provozu, dalších rozšíření a sběru dat po listopadu 2014 není zajištěno.

Neoficiální zdroje

Zdroje informací

Informace jsou čerpány z veřejně dostupných zdrojů, především z výročních zpráv politických stran, které jsou dostupné v knihovně Parlamentu ČR. Data o konkrétních dárcích jsou veřejnosti přístupná podle zákona č. 424/1991 Sb., o sdružování v politických stranách a politických hnutích, v Kanceláři Poslanecké sněmovny. Data o společnostech jsou získávána ze systémů ARES (Ministerstvo financí ČR) a RES (Český statistický úřad) a portálu Justice.cz (Ministerstvo spravedlnosti ČR). Informace o veřejných zakázkách, dotacích a hromadných sídlech lze získat i z otevřených zdrojů, například z Věstníku veřejných zakázek, seznamu příjemců dotací Ministerstva pro místní rozvoj a systému RES.⁸

Spolehlivost

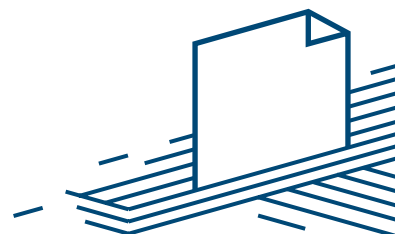
Data jsou každoročně aktualizována a doplňována v návaznosti na zveřejnění nových výročních zpráv politických stran. Korekce informací se týkají pouze chyb v přepisu dat; netýkají se chyb, které jsou odhaleny a zpochybňují údaje poskytnuté politickými stranami a hnutími.

Zpracovatelé odmítají zveřejňovat data o dárcích, která zasílají samy politické strany a hnutí, a to především z důvodu možné neúplnosti, nepřesnosti či dokonce neplatnosti poskytnutých informací.

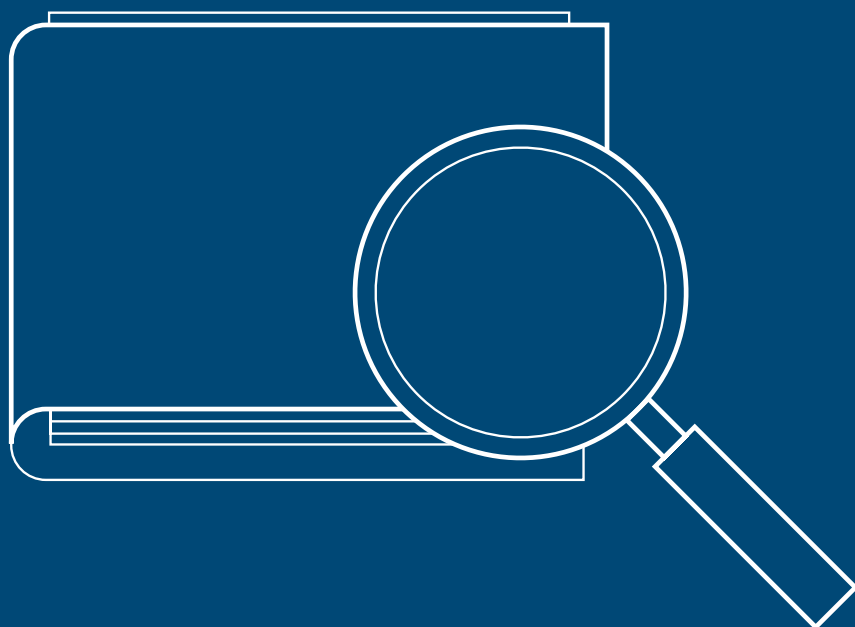
Příklady

Do vyhledávání lze zadat stranu, výši darů, rok, subjekty a rizikové faktory, přičemž výsledkem je tabulka všech subjektů, které splnily dané podmínky. Pokud se například zaměříme na financování strany ANO 2011, je patrné, že většina peněz přišla buď přímo od Andreje Babiše, nebo od společností jím vlastněných. V případě ČSSD je zase patrné, že velká část financí jde od společnosti Cíl a.s., která je vlastněna přímo ČSSD a která dlouhodobě slouží k financování strany. Je možné také prověřit konkrétní subjekt.

Pokud se například zaměříme na společnost Rybena International, a.s., která darovala ODS 2 600 000 Kč v letech 2010 a 2011, tak se po rozkliknutí zobrazí infografika, která ukazuje propojení firmy s fyzickými a právníckými osobami. Odpadá tedy nutnost hledat data v jiných rejstřících. Údaje v registru jsou shromažďována od roku 2006.

VEŘEJNÉ ROZPOČTY

OTEVŘENÁ DATA MINISTERSTVA FINANCÍ ČR

... data.mfcr.cz

Úvod

Na těchto stránkách spravovaných Ministerstvem financí ČR (MFČR) jsou shromážděny odkazy na databáze z několika oblastí, například správy daní, hazardu a dále výsledky kontrol hospodaření a provozních nákladů na administrativní budovy ve vlastnictví státu.

Informace, které databáze obsahuje

V rámci poskytovaných dat v oblasti kontrol jsou k dispozici seznamy porušení zjištěných při přezkoumání hospodaření, porušení v oblasti ochrany práv duševního vlastnictví, zaměstnávání cizinců a porušení pravidel systému elektronického mýtného a systému časového zpoplatnění.

V oblasti daní jsou k dispozici přístupné daňové statistiky týkající se daňových a celních řízení, vyčíslení daňových úlev, vývoje inkasa „jednotlivých daní dle nastavených kritérií, jako například geografická poloha, odvětvová klasifikace ekonomických činností, (...) počty poplatníků, počty daňových přiznání, právní forma podnikání a dle dalších položek získaných agregací údajů z daňových přiznání a skutečného inkasa daní vedeného na účtech u ČNB.“⁹

V oblasti hazardu jsou k dispozici databáze a seznamy platných obecně závazných vyhlášek obcí regulujících loterie a jiné podobné hry, přehledy hodnocení a výsledků provozování loterií a jiných podobných her, přehled povolených technických herních zařízení a seznam provozovatelů loterií a sázkových her, kteří jsou držiteli povolení MFČR.

Provozovatel

Ministerstvo financí ČR

Oficiální zdroj

Zdroje informací

Informace jsou čerpány z oficiálních zdrojů MFČR, Celní správy ČR, ČSÚ a rejstříkových soudů.

Spolehlivost

Spolehlivý zdroj informací, informace jsou průběžně aktualizovány.

Příklady

Po otevření stránky se zobrazí 10 hlavních oblastí, ze kterých můžeme čerpat informace. Ty se dají obecně rozdělit na skupinu statistickou, informativní a výsledky kontrol. Přes „katalog aplikací“ tak můžeme zjistit, že ve Velkých Popovicích byla kontrolou zjištěna dvě porušení právních předpisů spočívající v nedodržení zásad účetnictví. Přes „regulaci hazardu“ pak třeba to, že v roce 2013 bylo v Aši 345 heren, zatímco ve srovnatelně velkém Českém Krumlově byly herny 2.

⁹ <http://data.mfcr.cz/cs/dataset/danova-statistika>

STÁTNÍ POKLADNA

... monitor.statnipokladna.cz

Úvod

Informační portál Ministerstva financí ČR nazvaný Monitor umožňuje volný přístup k datům o rozpočtech a účetnictví ze všech úrovní státní správy a samosprávy. Údaje se týkají nejen státního rozpočtu, ale i rozpočtů jednotlivých ministerstev, krajů, regionálních rad soudržnosti, dobrovolných svazků obcí a všech účetních jednotek. Kromě základní verze, která pomocí grafů zobrazuje shromažďovaná data, obsahuje Monitor i analytickou část, kde jsou shromážděné analýzy. Uživatel může interaktivně pracovat s poskytnutými daty a definovat výslednou podobu své sestavy výběrem požadovaných ukazatelů a filtrů. Údaje jsou shromažďovány od roku 2010. V rámci webu je i podrobně vysvětlena metodika, která může přiblížit laikům strukturu rozpočtu.

Informace, které databáze obsahuje

Monitor je rozdělen na verzi základní a analytickou. V základní verzi portál zobrazuje výdaje na jednotlivé segmenty politiky (bezpečnost a právní ochrana, služby pro obyvatelstvo, sociální věci atd.). Zároveň Monitor nabízí klasické dělení podle rozpočtu na rozpočtové kapitoly.

Rozpočty, výdaje a příjmy na jednotlivé segmenty politiky jsou v rámci let vzájemně porovnatelné. Služba nabízí rozklikávací rozpočet, lze na základě zadaných kritérií do celého rozpočtu nebo do jednotlivých kapitol. Údaje o rozpočtu se zaznamenávají ve formě schváleného rozpočtu, jeho stavu po změnách, konečného rozpočtu a skutečnosti (resp. výše skutečných plnění). Dohledatelný je také státní závěrečný účet a vývoj státního rozpočtu a dluhu v čase. Monitor dále nabízí odkazy na zveřejňované účetní závěrky organizačních složek státu.

V sekci rozpočtů krajů a obcí jsou k dispozici jejich základní údaje včetně finančních ukazatelů, údajů, finanční ukazatele, údaje o dluhové službě, příjmech a výdajích, údaje o hospodaření s majetkem a závazcích. U obcí se zobrazuje také meziroční vývoj rozpočtu. Ukazatele mohou být zobrazeny v celkové výši nebo v přepočtu na obyvatele. Je možné si rozkliknout i podrobnější údaje o obci a jejich příspěvkových organizacích a účetní závěrku (rozvahy, výkaz zisku a ztrát, přehled o peněžních tocích, přehled o změnách vlastního kapitálu a přílohy). Rozklikávací rozpočty mohou

být děleny na odvětvové pro příjmy, druhové výdaje a příjmy, financování a souhrnný rozpočet. Poslední položkou je monitoring hospodaření obce.

Účetní jednotky, které jsou dalšími organizačními složkami státu, mohou být vyhledány pomocí názvu či identifikačního čísla.

Provozovatel

Ministerstvo financí ČR

Oficiální zdroj

Zdroje informací

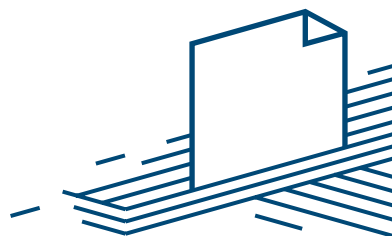
„Informace pocházejí z Integrovaného informačního systému státní pokladny – IISSP a Centrálního systému účetních informací – CSÚIS.“

Spolehlivost

Spolehlivý zdroj informací, informace jsou čtvrtletně aktualizovány.¹⁰

Příklady využití

Po otevření se na stránce zobrazí přehledné grafy s makroekonomickými daty. Nás však zajímá hospodaření obce Kaliště v kraji Vysočina. V mapě České republiky na pravé straně stačí kliknout na kraj Vysočina a následně zadáme název obce. U obce se objeví graficky zpracovaný přehled hospodaření a struktura příjmů. Vidíme, že ke 30. 6. 2015 byly výnosy 4,5 mil. Kč a náklady 3,6 mil. Kč a že dlouhodobé hospodaření obce je stabilní. V rámci výdajů lze zjistit, že 43,5 % jde na „služby pro obyvatele“, což je číslo srovnatelné s ostatními podobně velkými obcemi.

VEŘEJNÉ ZAKÁZKY

INFORMAČNÍ SYSTÉM O VEŘEJNÝCH ZAKÁZKÁCH

Úvod

Informační systém o veřejných zakázkách (ISVZ) je systém veřejné správy, jehož prostřednictvím zajišťuje Ministerstvo pro místní rozvoj ČR (MMR) uveřejnění v oblasti veřejných zakázek a koncesních smluv. ISVZ je informačním systémem ve smyslu § 157 zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů (ZVZ), a ve smyslu § 32 zákona č. 139/2006 Sb., o koncesních smlouvách a koncesním řízení (koncesní zákon).

Informace, které databáze obsahuje

Hlavní součástí systému je Věstník veřejných zakázek, který je blíže popsán v samostatné kapitole. Praktickou částí ISVZ, kterou může široká veřejnost využívat, je Vyhledávač veřejných zakázek, který umožňuje vyhledat veřejné zakázky na základě jejich názvu, evidenčního čísla, zadavatele, místa plnění veřejné zakázky nebo názvu části veřejné zakázky. Vyhledávač generuje zakázky z Věstníku veřejných zakázek a z elektronických tržišť: z Centra veřejných zakázek, Českého trhu, TENDERMARKETU, Gemin.cz a z databáze portal.gov.cz. Taktéž je možné omezit vyhledávané veřejné zakázky podle druhu zadávacího řízení, formuláře, který se k veřejné zakázce vztahuje, podle data uveřejnění, CPV kódu, kódu NIPEZ nebo podle ceny plnění.

ISVZ dále obsahuje:

- odkaz na Elektronické tržiště veřejné správy, což je webová aplikace, která umožňuje elektronické zadávání veřejných zakázek ve stanovených zadávacích řízeních;¹¹
- seznam kvalifikovaných dodavatelů;
- seznam systémů certifikovaných dodavatelů;
- statistické výstupy o veřejných zakázkách;
- rejstřík koncesních smluv;
- rejstřík osob se zákazem plnění veřejných zakázek a rejstřík osob se zákazem plnění koncesních smluv;
- odkazy na profily zadavatelů.

Provozovatel

Provozovatelem ISVZ je MMR, konkrétně odbor elektronizace veřejných zakázek a koncesí MMR.

Oficiální zdroj

Zdroje informací

Informace jsou čerpány z primárních zdrojů, tedy přímo od zadavatelů (z povinně uveřejňovaných formulářů), případně od jiných akreditovaných osob, které evidují například certifikované dodavatele, a dále z právních předpisů Evropské unie (systematika CPV kódů).

Spolehlivost

Informace obsažené v tomto systému jsou spolehlivé, jedná se o vhodný a doporučený zdroj informací.

Příklady

Jako příklad lze vybrat zakázky, které mají hodnotu nad 500 000 000 Kč. Na webových stránkách www.isvz.cz se po rozkliknutí odkazu Uveřejňování informací o veřejných zakázkách zobrazí podokno Vyhledávač veřejných zakázek. Následně je možné zobrazit stránku formuláře pro vyhledávání, kde je pro zobrazení zakázek nad hodnotu 500 000 000 Kč nutné vyplnit údaj Cena VZ od:, zobrazí se 46 záznamů, mezi nimi i veřejná zakázka č. 487014, která spočívá v modernizaci 71 osobních železničních vozů. Datum uveřejnění zakázky je 3. 3. 2015 a zadavatelem jsou České dráhy, a.s. Po rozkliknutí čísla zakázky se zobrazí formulář Oznámení o zadání zakázky, ve kterém je uveden předmět zakázky, druh řízení, zde konkrétně vyjednávací řízení s výzvou k účasti v soutěži. Formulář obsahuje i důležitý údaj o dodavateli, jehož nabídka byla zvolena jako nejvhodnější a se kterým byla podepsána smlouva. Zde uvedená zakázka byla zadána společností Pars nova a.s. V části II. 2) formuláře je uvedena celková konečná hodnota zakázky, která se oproti původní odhadované hodnotě 497 695 000 Kč zvýšila skoro o 100 000 000 Kč, a nyní je ve výši 570 447 237 Kč.

¹¹ http://www.isvz.cz/ISVZ/Podpora/ISVZ_cTrziste.aspx

VĚSTNÍK VEŘEJNÝCH ZAKÁZEK

www.vestnikverejnychzakazek.cz

Úvod

Věstník veřejných zakázek (VVZ) je jednotným místem pro uveřejňování základních informací o veřejných zakázkách, které jsou zadávány v souladu se zákonem o zadávání veřejných zakázek (ZVZ). Každý formulář Věstníku by měl obsahovat odkaz na profil zadavatele, na kterém by měly být uveřejněny podrobnější informace k veřejným zakázkám, například zadávací dokumentace, případně uzavřená smlouva nebo jiné dokumenty. Věstník veřejných zakázek je tak nástrojem sloužícím k základnímu seznámení s obsahem a rozsahem jednotlivých veřejných zakázek, popřípadě k získání základních informací o zadavatelích.

Informace, které databáze obsahuje

Na stránkách Věstníku je možné vyhledávat bez jakékoli registrace, ta je vyžadována až v případě aktivního vkládání informací. Na úvodní straně jsou kromě hlavního menu zobrazované i denní změny, které obsahují odkaz na všechna nová uveřejnění, na nové zakázky, nová zrušení a změny, na vítěze veřejných zakázek a v neposlední řadě odkaz na zakázky se lhůtou podání v aktuálním týdnu. Tento odkaz je ještě členěn na zakázky na služby, dodávky a na stavební práce. Titulní strana obsahuje též seznam aktualit, ve kterém jsou nejčastěji uvedena upozornění na změny šablon formulářů, případně na změny dotčených právních předpisů, které se promítají do požadavků na obsah odesílaných formulářů.

Při vyhledávání veřejných zakázek je možné rozkliknout přes odkaz Vyhledávání formulářů veškeré formuláře veřejných zakázek, které zadavatelé do VVZ odeslali. Praktičtější a rychlejší je vyhledávat přes volbu „Podle více parametrů“, kde může uživatel vyhledávat podle slova (více slov) obsaženého kdekoli ve formuláři nebo podle zakázky či zadavatele, druhu a typu formuláře a podle mnoha dalších kritérií, evidenčního čísla. Pokud chce uživatel zobrazit konkrétní zakázku, je pro vyhledávání nejpraktičtější znát její evidenční číslo, které je každé zakázce přidělováno zvlášť. Spolehlivý může být i postup, kdy zná uživatel zadavatele, případně druh nebo fázi zadávacího řízení. V případě, že uživatel sleduje aktivity konkrétního dodavatele, je nejrychlejší zjistit množství získaných zakázek přes zadání IČ dodavatele. Poněkud nespolehlivý způsob vyhledávání je na základě kategorie zadavatele podle zákona č. 137/2006 Sb. nebo zákona č. 139/2006 Sb., kde i v případě zvolení možnosti

„ne“ se v seznamu zobrazí zadavatelé, kteří jsou jednoznačně veřejnými zadavateli podle ZVZ.

V případě zobrazení seznamu veřejných zakázek vidí uživatel evidenční číslo formuláře vztahujícího se k vybrané zakázce, název zadavatele, název zakázky, druh (formuláře), datum uveřejnění, typ formuláře a odkaz na související formulář. Po rozkliknutí vybrané zakázky přes odkaz evidenčního čísla veřejné zakázky se zobrazí podrobné informace o zakázce podle podmínek konkrétního druhu formuláře.

V samotném úvodu zobrazené zakázky může uživatel kliknout na odkaz zobrazující metodické pokyny pro vyplnění formuláře, které mu mohou pomoci pochopit obsah jednotlivých formulářových kolonek. Dále je zde odkaz na metodické pokyny pro vyplnění objednávky, což je soubor užitečný zejména pro zadavatele, zatímco pro uživatele hledajícího informace k veřejným zakázkám informační hodnotu příliš nemá. Uživatel zde však může nalézt odkaz na číselníky a klasifikace, o kterých bylo pojednáno již v části ISVZ této brožury. Každý formulář je možné uložit ve formátu PDF, případně vytisknout.

Při vyhledávání profilů zadavatelů je možné zobrazit zvlášť seznam platných profilů, seznam neaktivních profilů a seznam zrušených profilů. Ve vlastním seznamu profilů zadavatelů lze vyhledat konkrétní profil zadavatele na základě názvu zadavatele nebo IČ. Po rozkliknutí konkrétního profilu zadavatele se zobrazí identifikační údaje zadavatele, druh zadavatele a údaje o profilu zadavatele.

Provozovatelé a financování

Provozovatelem Věstníku veřejných zakázek je společnost NESS Czech s.r.o., která byla pověřena výkonem koncese provozovat VVZ v souladu s § 146 odst. 5 zákona o zadávání veřejných zakázek. Koncesní smlouva je evidována v Rejstříku koncesních smluv pod číslem 20110000108 a předmětem koncese je zajištění vytvoření a běžného provozu ISVZ. Předmět koncesní smlouvy je plně financován koncesionářem, tedy společností NESS Czech s.r.o., a zároveň mu bylo dáno oprávnění vybírat úhrady od uživatelů. Ceny za uveřejnění ve VVZ bez DPH jsou následující: cena za formulář v elektronické formě 210 Kč + 15 Kč za každou další stranu, cena za formulář v listinné formě 550 Kč + 25 Kč za každou další stranu. Platný ceník je vždy dostupný na stránkách VVZ.

Oficiální zdroj

Zdroje informací

Informace jsou získávány z formulářů zaslaných zadavateli, tedy z primárních zdrojů informací.

Spolehlivost

Jedná se o spolehlivé informace, tento zdroj lze doporučit.

Příklady

Na webových stránkách Věstníku veřejných zakázek je poslední uveřejněnou zakázkou zakázka zadavatele Národní Galerie, uveřejněná dne 20. 11. 2015, která spočívá v transportu uměleckých děl a předmětů výstavy Karel IV. Po rozkliknutí rámečku s informací o zakázce zjistíme, v čem přesně spočívá, tj. jaké služby budou po dodavateli požadovány. Bohužel není uvedena odhadovaná hodnota zakázky. Je pouze uvedeno, že platební podmínky a podmínky financování budou po zahájení zadávacího řízení uveřejněny na profilu zadavatele. Proto nelze zjistit, jaký rozsah zakázka bude mít.

VŠECHNY ZAKÁZKY

vsechnyzakazky.cz

Úvod

Internetový portál VsechnyZakazky.cz je alternativním informačním systémem, který souhrnně informuje o zadaných veřejných zakázkách v ČR.. Portál provozuje občanské sdružení Oživení s cílem usnadnit veřejnosti přístup k informacím o zadaných veřejných zakázkách, a to prostřednictvím statistických údajů podle různých parametrů, které lze vzájemně kombinovat. Na tomto internetovém portálu jsou tak některé informace zpracovány přístupněji pro širší veřejnost.

Informace, které databáze obsahuje

VsechnyZakazky.cz přináší z hlediska obsahu obdobné informace jako Věstník veřejných zakázek, tedy je možné vyhledat informace o veřejných zakázkách, o zadavatelích i o dodavatelích. Veřejné zakázky lze vyhledat na základě názvu, odvětví, druhu řízení, předpokládané hodnoty nebo data zveřejnění. Zadavatele je možné vyhledat podle názvu, IČ nebo kraje, v němž sídlí, dále podle typu subjektu (zde je rozlišováno například na obce, vysoké školy a výzkumné instituce, státní správu, veřejné podniky aj.) a na základě odvětví, které zahrnuje převažující druh zboží a služeb, které zadavatel nakupuje (energetiku, medicínské vybavení, technické služby aj.).

Dodavatele je možné najít podle názvu nebo IČ a taktéž i na základě odvětví, které zahrnuje převažující druh zboží nebo služeb poskytovaných dodavatelem (jedná se o zrcadlovou kategorii ke zboží a službám, které požadává zadavatel).

Ovšem kromě základních údajů týkajících se předpokládané hodnoty, druhu řízení, identifikace zadavatele nebo dodavatele nabízí systém celou řadu porovnávacích a vyhodnocovacích. V rámci vyhledávání lze u zadavatelů zobrazovat grafy týkající se předmětu veřejné zakázky, objemu zakázek nebo odvětví, kterého se zakázky týkají. Tyto údaje zahrnují seznamy dodavatelů, kterým byly dílčí zakázky přiděleny, a to seřazených podle velikosti zakázky, a v neposlední řadě také údaje o četnosti využívání jednotlivých druhů zadávacích řízení. Zajímavý je také graf zobrazující počet nabídek, které zadavatel obdržel v jednotlivých zadávacích řízeních. Tento graf je doplněn i údajem, který vyhodnocuje, v kolika případech nebyla veřejná zakázka zadána vůbec.

U dodatelů se opět jedná o zrcadlové zobrazení sledovaných informací, tedy údaje o největších zakázkách (jejich objem a název), které jsou seřazeny postupně vždy za vybraný kalendářní rok, údaje o struktuře zakázek dle odvětví, 10 vybraných zadavatelů, kteří přidělili dodavateli 10 největších zakázek, druh zadávacích řízení, v nichž dodavatel zvítězil, a konkurence vybraných vypsáních zadávacích řízení (tedy počet nabídek podaných v konkrétní veřejné zakázce).

Provozovatelé a financování

Do databáze poskytují data společnost Datlab, s.r.o., spolu se svým sesterským sdružením Centrum aplikované ekonomie o. s., přičemž data jsou získávána ze serverů www.isvzus.cz a zakazky.praha.eu. Jak už bylo řečeno výše, portál je provozován Oživením, o. s. a to v rámci projektu Improvement of Public Procurement system in Czech and Slovak republics a za finanční podpory Siemens Integrity Initiative Fund.

Neoficiální zdroj

Zdroje informací

Informace jsou získávány z databáze společnosti Datlab, s.r.o., a ze serverů www.isvzus.cz a zakazky.praha.eu

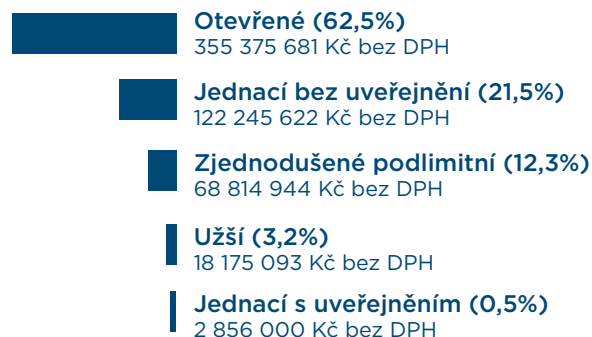
Spolehlivost

Informace jsou získávány z primárních zdrojů, pro korekce informací z primárních zdrojů jsou jasně stanovena pravidla. Jedná se o spolehlivé informace.

Příklady

Přehlednost zpracování údajů lze demonstrovat na údajích o zadavateli Úřadu vlády. Níže uvedený graf si může uživatel zobrazit poté, co na titulní straně klikne na odkaz Vyhledat zadavatele, následně zadá do kolonky pro název Úřad vlády. Uživatel si zobrazí seznam zadavatelů, kteří odpovídají termínu Úřad vlády, což je v tomto případě jediný zadavatel. Po zobrazení jeho profilu jsou dostupné různé grafy, mezi nimi i níže uvedený graf zachycující druhy řízení, které zadavatel vypisuje, a součet hodnot zakázek, které byly jejich prostřednictvím zadány.

Druhy řízení které zadavatel vypisuje

ZINDEX – HODNOCENÍ ZADAVATELŮ VEŘEJNÝCH ZAKÁZEK

... www.zindex.cz

Úvod

ZIndex je nástroj na porovnávání zadavatelů veřejných zakázek. S pomocí reálných dat měří, zda konkrétní zadavatel postupoval transparentně, hospodárně a zda mu nevznikala korupční rizika.¹² ZIndex měří soulad s dobrou praxí, zda jsou zakázky zadávány v souladu s mezinárodními standardy, které doporučuje například OECD, EU a Transparency International. Provozovatelem je (stejně jako v případě portálu PolitickFinance.cz) Centrum aplikované ekonomie, o.s., při Fakultě sociálních věd UK. Stejně jako projekt Politické finance je i ZIndex výsledkem akademického výzkumu. „Původní koncept hodnocení byl navržen v článku z roku 2011 Measuring Transparency in Public Spending, téhož roku bylo publikováno i pilotní srovnání ministerstev ČR. Po získání prostředků na dopracování metodologie i softwaru na sbírání dat byl 15. 10. 2014 spuštěn web zindex.cz a publikováno pilotní hodnocení 190 měst ČR.“¹³

„Ambicí sdružení je metodiku dále rozvíjet, pravidelně publikovat hodnocení pro různé skupiny zadavatelů a vytvořit tak tlak na lepší zadávání veřejných zakázek.“¹⁴ Hodnocení sice nevyhovuje přímo o míře korupce či o špatném hospodaření, nicméně pokud má zadavatel dobré, tedy vysoké hodnocení, je pro tyto jevy objektivně menší prostor.

Informace, které databáze obsahuje

Hodnocení zadavatelů vychází z dat za poslední tři roky a v rámci hodnocení se zohledňuje 11 ukazatelů, které ZIndex hodnotí na škále mezi 0 (nejhorší) a 100 (nejlepší). Svě profily sice nemají všichni zadavatelé (to by bylo s ohledem na omezené kapacity a financování projektu nemožné), ale hodnoceny jsou například subjekty státní správy, velká a vybraná malá města a některé městské části v Praze.

V úvodu je stručně uvedeno celkové hodnocení subjektu. Podrobné procentuální hodnocení je založeno na posouzení jednotlivých ukazatelů pokrývajících veškeré fáze zakázky, od jejího vypsání po plnění. Konkrétně se hodnotí poskytování informací na vyžádání, hodnocení dodavatelů, podíl veřejných zakázek na celkových nákupech, soutěžní řízení, kvalita dat ve VVZ, konzistentní jednání, kvalita dat na profilu, koncentrace dodavatelů, počet nabídek, využívání nástrojů podporujících soutěž či pochybení podle Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže. Zkoumají se důvody použití jednacích řízení bez uveřejnění, změny zadávacích podmínek v procentech k celkovému objemu, procento zrušených zakázek a vypsání bez výsledku

v poměru k celkovému množství zakázek atd. Dále je možné z profilu na ZIndexu zjistit, zda má profil zadavatele strojově čitelné rozhraní odpovídající zákonu, zda obsahuje všechny zakázky, které jsou ve VZV, či zda neobsahuje zjevné chyby. Při hodnocení dodavatelů se zkoumá podíl veřejných zakázek na jejich obratu, podíl subdodavatelů na hodnotě veřejné zakázky, zda je dodavatel v insolventci, doba vzniku zadavatele a zda nezanikl krátce po zadání zakázky, počet dodavatelů, kteří zároveň věnovali dary politickým stranám, a zda dodavatel zveřejňuje výsledky v obchodním rejstříku. V oblasti využívání nástrojů podporujících soutěž se zkoumá poskytnutí nadstandardní lhůty pro podání nabídek, necenová soutěž, dělení zakázky na části a elektronické aukce. Koncentrace dodavatelů se posuzuje podle objemu získaných zakázek. Aplikace umožňují porovnat jednotlivá hodnocení zadavatelů mezi sebou, s jiným konkrétním zadavatelem či se zbytkem kategorie, ve které se zadavatel pohybuje. Systém nabízí pomocí internetových odkazů také možnost dohledání jednotlivých veřejných zakázek na jiných portálech. K těmto kritériím jsou k dispozici grafy s konkrétními čísly. Podrobnosti o metodice hodnocení jsou obsaženy v sekci nazvané Dokumentace, kde jsou uvedeny zdroje portálu Dobré praxe, na které se ZIndex odvolává.

Provozovatel a jeho financování

Centrum aplikované ekonomie, o.s. Projekt je financován prostřednictvím Fondu Otakara Motejla, Americkou obchodní komorou, společnostmi Skanska a Ysoft. Datové podklady o firmách poskytla společnost Czech Credit Bureau.

Neoficiální zdroj

Zdroje informací

Systém ZIndex získává podle svých vyjádření data zejména z VZV, profilů zadavatelů, z obchodního rejstříku, insolvenčního rejstříku, z databáze darů politickým stranám PolitickFinance.cz a systému ARES. Data jsou ze zdrojů získávána pomocí vlastního softwaru, vyvíjeného spolu se sesterskou společností Datlab, s.r.o. (zajišťuje i fungování projektu Politické finance).

Spolehlivost

Data vycházejí se z oficiálních zdrojů nebo ze sekundárních zdrojů, které čerpají své údaje v oficiálních zdrojích. Donoři se zavázali neovlivňovat metodiku ani výsledky.

¹² <http://wiki.zindex.cz/doku.php>

¹³ http://wiki.zindex.cz/doku.php?id=o_projektu

¹⁴ <http://wiki.zindex.cz/doku.php>

DOTACE

STRUKTURÁLNÍ FONDY

*** strukturalni-fondy.cz

Úvod

Fondy EU představují hlavní nástroj realizace evropské politiky hospodářské a sociální soudržnosti (HSS). Právě jejich prostřednictvím se rozdělují finanční prostředky určené ke snižování ekonomických a sociálních rozdílů mezi členskými státy a jejich regiony.¹⁵ Webová stránka obsahuje oficiální přehled strukturálních a investičních fondů, které jsou financovány z Evropské unie. Jsou zde k dispozici informace o čerpání z fondů, popis jednotlivých fondů pro jednotlivá programová období a část věnovaná samotnému získání dotace. Provozovatelem je Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, které má na starosti celou agendu čerpání z fondů, administraci a informování veřejnosti o jednotlivých fondech.

Informace, které databáze obsahuje

Kromě celé řady informací o fondech jsou zde dvě velice důležité databáze. Jedna je věnována mapám projektů¹⁶ a umožňuje uživateli na interaktivní mapě České republiky najít konkrétní projekt v konkrétním místě a zjistit o projektu podrobnější informace. Těmi jsou předmět a účel projektu, jeho cena, typ fondu, z jakého byly prostředky získány, a datum, kdy byl projekt zahájen a ukončen. Mapa projektů je přehledná a uživatelsky přívětivá. Na druhou stranu poslouží spíše pro základní představu o projektu než pro hlubší analytické činnosti. Druhou užitečnou databází je seznam příjemců dotací. Tento seznam je aktualizován každý měsíc, pro který má vždy svou vlastní kolonku. Obsahuje všechny příjemce podpory z fondů EU s uvedením názvu projektu/projektů. Ty jsou do databáze řazeny poté, co je podepsána smlouva, a to bez ohledu na to, jestli již začalo probíhat plnění podle smlouvy. V databázi je však označeno, v jaké fázi plnění se projekt nachází.

Provozovatel

Ministerstvo pro místní rozvoj ČR

Oficiální zdroj

Zdroje informací

Informace získává provozovatel v rámci své činnosti. Jde tedy o informace z primárního zdroje.

Spolehlivost

Spolehlivý zdroj informací, informace jsou průběžně aktualizovány.

Příklady

V mapách projektů lze zjistit, které projekty byly v konkrétních obcích realizovány, je tedy možné udělat si představu jak o jejich ceně a potřebnosti, tak o celkovém množství prostředků, které byly v dané lokalitě investovány. Údaje lze porovnávat s dalšími obcemi a lokalitami nebo s obdobnými projekty v jiných částech republiky. Sekce věnovaná příjemcům dotací informuje o tom, které projekty se teprve budou realizovat. Data mohou sloužit i k analýze celkové úspěšnosti při získávání dotací u konkrétní právnické osoby.

¹⁵ <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Informace-o-fondech-EU>

¹⁶ <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Informace-o-cerpani/Mapa-projektu>

REGIONÁLNÍ INFORMAČNÍ SERVIS

www.risy.cz

Úvod

Regionální informační servis (RIS) poskytuje velmi různorodou škálu informací, především data o jednotlivých krajích, mapy, turistické informace (pouze k Šumavě a Beskydům), ale i informace o dotačních programech a obecné vyhledávače.

Informace, které databáze obsahuje

V sekci věnované krajům nabízí RIS prezentaci vývojových trendů, údajů ČSÚ, celkové přehledy a výsledky vlastních šetření. Členění webu nabízí informace zaměřené tematicky a územně či odkazuje na již existující výstupy z mapové sekce.

Sekce Vyhledávání nabízí databáze administrativních institucí, ekonomických subjektů, nevládních neziskových organizací; v oblasti územního rozvoje a cestovního ruchu databáze obcí, mikroregionů, brownfieldů, průmyslových zón, rozvojových ploch, ubytovacích zařízení a v dotační oblasti nabízí databázi dotačních programů, projektů EU a další statistická data.

V sekci Dotace lze najít informace o vyhlášených a aktuálně dostupných dotačních titulech podporovaných z tuzemských i zahraničních zdrojů. Vyhledávání dotačních možností je členěno podle témat (bydlení, energetika atd.), území, které může být beneficiem (kraje, obce atd.), možných žadatelů (firma, obec, občané, neziskové organizace atd.) a umístění dotace (např. podle celků NUTS II). Po vyhledání možností dotačních programů jsou k jednotlivým programům k dispozici podrobnosti o podmínkách získání prostředků.

Mapová sekce je stejně jako celý portál tematicky různorodá. Desítky map mají věcnou spojitost s působností ministerstva pro místní rozvoj, týkají se tedy například oblasti cestovního ruchu, obnovy území po přírodních katastrofách, bydlení, regionální politiky státu, územního plánování, investiční politiky a čerpání dotací.

Provozovatel

Centrum pro regionální rozvoj České republiky, státní příspěvková organizace řízená Ministerstvem pro místní rozvoj ČR.

Oficiální zdroj

Zdroje informací

Informace získává provozovatel z oficiálních zdrojů i od soukromých subjektů. Zdroje jsou uváděny v jednotlivých sekcích. Systém často vychází z dat ČSÚ, ale i z řady studií zpracovaných soukromými subjekty. Zdroje dat však lze považovat za hodnověrné.

Spolehlivost

Informace jsou z oficiálních zdrojů a od hodnověrných privátních subjektů, přesnost informace může záležet na datu poslední aktualizace.

FONDY EU

www.fondyeu.eu

Úvod

Databáze umožňuje vyhledávání podle názvu podpořených projektů u všech operačních programů v programovém období 2007–2013. Sledováno jich bylo celkem 58 753 v celkové hodnotě 650 396 000 000 Kč. Cílem projektu je „zvýšení transparentnosti informací o příjemcích dotací a jejich projektech, které získaly finanční podporu ze strukturálních fondů Evropské unie.“¹⁷

Informace, které databáze obsahuje

Databáze umožňuje vyhledávání příjemců dotací spolu se základními informacemi o těchto subjektech, a to podle abecedního seznamu projektů podpořených z fondů EU či podle názvu příjemce. Zobrazují se osoby napojené na subjekt, obory jeho činnosti, jeho roční obrat, vizualizace ekonomických a personálních vazeb i spojení s osobami činnými v politické sféře. Je tak možné vyhledat konexe mezi příjemci dotací, veřejnými zakázkami a politiky, kteří figurovali ve spojení s některými příjemci dotací. Na webu se zobrazují osoby, které mají na webu www.nasipolitici.cz v životopisném profilu určité napojení na vybraný subjekt. Zobrazuje se také výpis všech dostupných projektů daného příjemce, na které byla přidělena částka ze strukturálních fondů EU. Webová aplikace zobrazuje i subjekty s největší získanou podporou, nejnovější a nejdražší projekty.

Provozovatel a jeho financování

Naši politici o.s.

Projekt finančně podpořil Nadační fond proti korupci a Nadace Open Society Institute.

Neoficiální zdroj

Zdroje informací

Data pro seznam příjemců finanční podpory jsou získávána z oficiálních stránek ministerstva pro místní rozvoj a z portálu veřejných zakázek VsechnyZakazky.cz. Vizualizace ekonomických vztahů vychází z dat obchodního rejstříku ČR.

Pro projekt FondyEu.eu je databáze přebírána online z webových stránek www.kurzy.cz a následná vizualizace je realizována týmem Virtuálního obchodního registra (vORSR.sk), Firemného registra (firemny-register.sk) a společnostmi Kurzy.cz, spol. s r.o., a AliaWeb, spol. s r.o. Informace o politicích a lobbitech jsou získávány z portálu NasiPolitici.cz.

Databáze je doplňována přibližně s měsíční periodicitou (podle aktualizace dat poskytovaných veřejnosti ministerstvem pro místní rozvoj).

Spolehlivost

Informace jsou získávány z oficiálních zdrojů.

¹⁷ <http://www.nasipolitici.cz/cs/projekty/i14-fondyeu-eu>

DOTINFO (INFORMACE O DOTACÍCH)

www.dotinfo.cz

Úvod

DotInfo je informační systém, který umožňuje vyhledávání poskytovatelů dotací a návratných finančních výpomocí ze státního rozpočtu ČR. Zprostředkovává zobrazení údajů podle zákona č. 171/2012 Sb., kterým se mění zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech.¹⁸ Na stránkách systému jsou uveřejněny předmětné informace po dobu alespoň 10 let, a to bez ohledu na skutečnosti, které nastaly po jejich zveřejnění.

Ze zveřejnění jsou vyloučeny

- dokumenty a údaje týkající se dotací poskytovaných jako podpora výzkumu, experimentálního vývoje a inovací podle zákona upravujícího podporu výzkumu, experimentálního vývoje a inovací;
- dokumenty a údaje, jejichž zveřejněním by bylo porušeno právo jejich autora rozhodnout o jejich zveřejnění nebo právo užít autorské dílo;
- dokumenty a údaje, o kterých to stanoví přímo použitelný předpis Evropské unie;
- utajované informace;
- citlivé údaje;
- dokumenty a údaje týkající se poskytování dotací fyzickým osobám a organizacím v zemích s nedemokratickou formou vlády.

Informace, které databáze obsahuje

Na titulní straně systému jsou zobrazeny informace o dotacích a návratných finančních výpomocích evropského dotačního systému, kdy je každá investiční akce zarámována v boxu a jsou u ní uvedeny informace o názvu dotace, identifikátor dotace, účastník, částka a poskytovatel. Jednotlivé poskytnuté dotace lze vyhledávat i podle IČ, podle rodného čísla účastníka a dalších osob, případně podle IČ poskytovatele nebo podle názvu dotace. Po rozbalení boxu se na další stránce zobrazí podrobnější informace o dotaci, účastníku, identifikaci osob, poskytovatelů, a navíc jsou zde uloženy přílohy, zejména žádost o dotaci a rozhodnutí o dotaci. Uvedené dokumenty lze stáhnout i bez přihlášení do systému. Náležitosti žádosti o poskytnutí dotace vyplývají z § 14 zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech, a jsou jimi identifikační údaje příjemce a název a adresa poskytovatele. Žádost dále obsahuje vyšší požadované částky, na jaký účel chce žadatel dotaci nebo návratnou finanční výpomoc použít, lhůtu, v níž má být

tohoto účelu dosaženo, a v případě, že je žadatelem právnická osoba, je třeba uvést i informace o osobách jednajících jménem dané právnické osoby a způsob jejich jednání, identifikaci osob s podílem v této právnické osobě a osobě, informace v níž má tato právnická osoba podíl a výši tohoto podílu.

Provozovatelé

Provozovatelem systému je Ministerstvo financí ČR (MFČR), přičemž dokumenty a údaje, které jsou rozhodné pro poskytnutí dotací a návratných finančních výpomocí a kterými se při rozhodování o nich poskytovatel dotace řídí, je poskytovatel dotace povinen předávat MFČR. Ministerstvo se zbavuje odpovědnosti za správnost údajů uvedených v informačním systému a v příložených dokumentech.

Oficiální zdroj

Zdroje informací

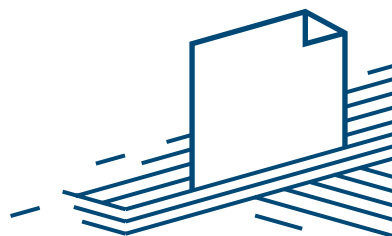
Zdroje získává provozovatel od poskytovatelů dotací, kterými jsou dle § 14 zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech, ústřední orgány státní správy, Úřad práce České republiky, Akademie věd České republiky, Grantová agentura České republiky, Technologická agentura České republiky nebo organizační složka státu, kterou určí zvláštní zákon.

Spolehlivost

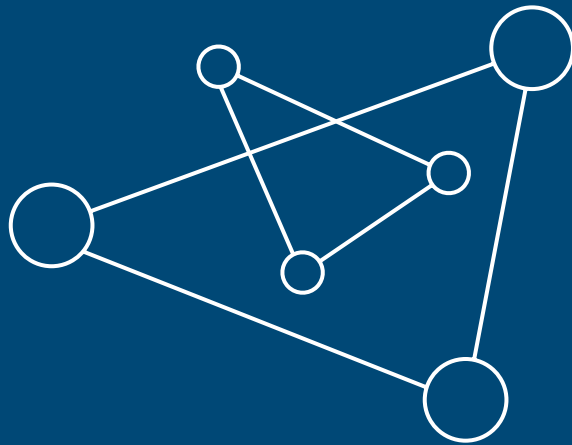
Informace jsou získávány z oficiálních primárních zdrojů od úředních institucí, jedná se tedy o spolehlivé údaje.

Příklady

Po otevření stránky lze zjistit údaje o všech dotacích, jaké dotace dal vybraný poskytovatel nebo jaké dotace získal určitý účastník. Pokud chceme získat informace o dotacích, které poskytlo Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, zadáme název poskytovatele do rámečku nahoře. Zobrazené výsledky ukazují, že existuje 2 719 záznamů o těchto specifických dotacích. Rozkliknutím dotace s názvem „Aby sněhulákům nebylo smutno“ zjistíme, že dotace byla poskytnuta obci Šakvice a výše dotace činí 321 374 Kč. Dále si lze stáhnout přílohy k této dotaci, z nichž mj. vyplývá, že cílem dotace byla výstavba nového hřiště kolem stávajícího dřevěného sněhuláka v obci. K dispozici jsou i stručné informace o obci, vizualizace nového hřiště nebo rozhodnutí o poskytnutí dotace.

VZTAHY, VAZBY, VIZUALIZACE

DETAIL.CZ

www.detail.cz

Úvod

Detail poskytuje data o subjektech (především podnikatelích) v ČR. Většina informací je zdarma, což má podle tvrzení tvůrců projektu sloužit ke zprůhlednění podnikatelského prostředí v ČR. Tento bezplatný projekt získává finanční prostředky tím, že poskytuje data pro marketingové, obchodní a analytické účely přes rozšířenou placenou databázi firem Merk.cz a Monitora.cz – sledování médií. Výhodou Detailu je, že sbírá data nejen z rejstříků veřejné zprávy, ale i z dalších veřejných zdrojů. Tato data pak umí vhodně propojit, a usnadnit tak vytvoření komplexní představy např. o podnikání určité společnosti. Množství dat, se kterými pracuje, je poměrně unikátní. Velkou výhodou je přehlednost zpracovaných informací.

Informace, které databáze obsahuje

Databáze obsahuje velké množství informací o obchodních společnostech, živnostnících a dalších podnikatelích. Po vstupu na stránku stačí zadat název. V základní verzi se přehledně zobrazí údaje o sídle společnosti, předmětu činnosti, vzniku společnosti, monitoring médií a změny na stránkách společnosti, dále graficky zpracovaná časová osa se členy kontrolních či řídicích orgánů společnosti a dokumenty ze Sbírký listin. V rozšířené verzi je možné dohledat obrat společnosti, počet zaměstnanců v čase či odkaz na LinkedIn u osob, které ve společnosti působí či působily.

Provozovatel

Provozovatelem serveru je IMPER CZ, s.r.o., tedy komerční subjekt, vlastněný fyzickou osobou (panem Tomáš Bergerem).

Neoficiální zdroj

Zdroje informací

Justice.cz, ARES, Sbírka listin a dalších 30 veřejných rejstříků. Monitoring – veřejné zakázky, evropské dotace, patentové registry, ochranné známky, mediální informace, vysílání České televize, offline zdroje, sociální sítě, LinkedIn, webové stránky firem a další stovky zdrojů.

Spolehlivost

Portál vychází z veřejných zdrojů, je tedy závislý na tom, zda dané informace odpovídají skutečnosti. Provozovatel portálu zdůrazňuje, že neručí za správnost informací. Obecně je ale lze považovat za pravdivé.

Příklad

Rádi bychom zjistili víc informací o Transparency International – Česká republika, o.p.s. (TI), která stojí za touto publikací. Po zadání názvu do vyhledávače se zobrazí její profil. Z něj zjistíme kromě základních informací například to, že telefonní kontakt je +420 224 240 895. V monitoringu médií se budou stále objevovat informace o souvislostech s bývalou ředitelkou TI, primátorkou hlavního města Prahy Adrianou Krnáčovou (spojení TI s jeho dřívější ředitelkou se bude zobrazovat na základě historického působení v orgánech). Dále bude možné dohledat, že předseda správní rady Jan Spáčil je vinným a partnerem v advokátní kanceláři Ambruz & Dark Deloitte Legal, s.r.o. Je zde také možné stáhnout dokumenty ze Sbírký listin, a to včetně účetní závěrky a zprávy auditora za rok 2014.

PODNIKÁNÍ.CZ

Úvod

Stránky podnikani.cz přináší vizuální zobrazení nejdůležitějších informací z českého obchodního rejstříku v jednoduché a přehledné grafické podobě. Stránky jsou určeny pro každého, kdo potřebuje snadno a rychle zjistit vazby a souvislosti mezi jednotlivými lidmi a společnostmi působícími v podnikatelském prostředí v ČR, a to jak aktuálně, tak i historicky.

Informace, které databáze obsahuje

Do vyhledávače zadáme jméno společnosti či fyzické osoby. Vizualizují se nám informace z obchodního rejstříku. Výhodou je přehlednost.

Provozovatel

Kurzy.cz spol. s r.o., od 19. září 2007 vlastněny spol. AliaWeb.cz, a.s., majoritním vlastníkem je neznámá fyzická osoba, pravděpodobně Jan Hřebíček a lidé v jeho okolí.

Neoficiální zdroj

Zdroje informací

Obchodní rejstřík

Spolehlivost

Pracuje s primárními daty, za jejichž bezchybnost autor neručí, dále při zpracování dat může dojít k drobným chybám v párování či interpretaci dat (například když je fyzická osoba v obchodním rejstříku zapsána u dvou subjektů pod jiným jménem).

Úvod

DATY je komerční rejstřík, který názorně spojuje výhody a nevýhody komerčních produktů – rychlejší zavádění inovací a rozšiřování služeb, ale i zpoplatnění některých dodatečných služeb.

Nabízí některé služby, které registry zřizované státními institucemi nenabízejí, např. možnost sledovat fyzické nebo právnické osoby a získávat dokonce formou emailu (nebo v budoucnu i pomocí mobilní aplikace) notifikace o zaznamenaných změnách aktivit. Každý může zdarma a bez registrace do rejstříku nahlížet. Pokud ho však bude používat příliš často, bude upozorněn na to, že vyčerpal zobrazení bez registrace. Je možné zřídit si zdarma účet, na jehož základě je možné sledovat deset právnických osob a nechat si zobrazit 20 profilů měsíčně. Placené účty Profi a Corporate nabízejí rozšířené služby již za jednotky či desítky tisíc korun ročně, avšak vyšší sortiment informací a možnost nahlížení a sledovaných osob může být až neomezený.

Informace, které databáze obsahuje

V základní verzi nabízí web údaje o fyzických a právnických osobách, které jsou většinou dostupné i v jiných rejstřících. V uživatelsky přehledné podobě je možné si vyhledat základní údaje o subjektech, poslední (či veškeré) změny v povinně hlášených údajích, majetkovou strukturu subjektu, majetkovou účast korporace v jiných korporacích, funkce osob v jednotlivých orgánech korporací, počet zaměstnanců, obrát, zisk a ztráty společností, fakturační a další údaje (např. adresu datové schránky nebo zda je společnost podřízena zákonu o obchodních korporacích). Je možné nahlížet i do historie změn a Sbírky listin. Některé údaje je možné sledovat také na časové ose (například jak se měnila míra majetkové účasti jednotlivých osob v čase).

Zdroje informací

Rejstřík DATY je provázán na podkladě více než deseti veřejných rejstřících a další informační zdroje stále přibývají (např. obchodní rejstřík, dlužníci Všeobecné zdravotní pojišťovny, dotace EU). K některým údajům je však přístup pouze z placených účtů. Společnost na svém blogu v počátcích projektu v roce 2014 proklamovala záměr získávat například i data o dotacích, ochranných známkách, pracovních pozicích, veřejných zakázkách, kontrolách České obchodní inspekce a insolvenčních řízeních.¹⁹

Provozovatel

DATA FUSION s.r.o., projekt řídí Adam Kurzok. Vytvořili již několik úspěšných služeb.

Neoficiální zdroj

Spolehlivost

Údaje v samotném rejstříku mají původ ve veřejných rejstřících, zdroj je tedy v tomto ohledu spolehlivý. Při zobrazování majetkových či vlastnických struktur mohou být výsledky pro účely větší přehlednosti vizualizací mírně modifikovány.²⁰

¹⁹ Více na Blog DATY na <http://b.daty.cz>

²⁰ Více na Blog DATY na <http://b.daty.cz>

DALŠÍ ZAHRANIČNÍ A ČESKÉ DATABÁZE

DueDil.com

mezinárodní databáze s daty o více než 9 milionech společností

OpenCorporates.com

databáze 62 milionů společností

Eurostat

statistická služba EU

Opendata.cz

přes 70 různých databází, projekt akademiků a studentů

IS CEDR III

informace o poskytnutých účelových dotacích ze státního rozpočtu evidované v Centrálním registru dotací

praguewatch.cz

zaměřeno pouze na Prahu, mapuje možné problematické kauzy

Rekonstrukce státu

projekt s cílem prosadit konkrétní protikorupční zákony

Veřejný portál.cz

přehled zadaných veřejných zakázek

Rozpocetobce.cz

transparentní účty územně samosprávných celků

PŘÍPADOVÁ STUDIE

Nejen Právní poradna Transparency International, ale i poradny jiných protikorupčních organizací evidují ročně desítky podnětů na prověření postupů při zadávání veřejných zakázek či vztahů mezi subjekty, za kterými občané tuší korupční jednání. Před podáním jakéhokoli podnětu si však mohou sami zjistit z otevřených dat mnoho informací, které jim naznačí, jestli se jejich úvahy ubírají správným směrem. Techniky vyhledávání, které si mohou zkusit doma na základě této brožury, se příliš neliší od těch, které nevládní organizace běžně používají.

Jen pro ilustraci se můžeme podívat, kolik informací je možné zjistit z veřejných databází například o společnosti nebo o projektu, o kterém jste slyšeli z médií pouze kusé informace.

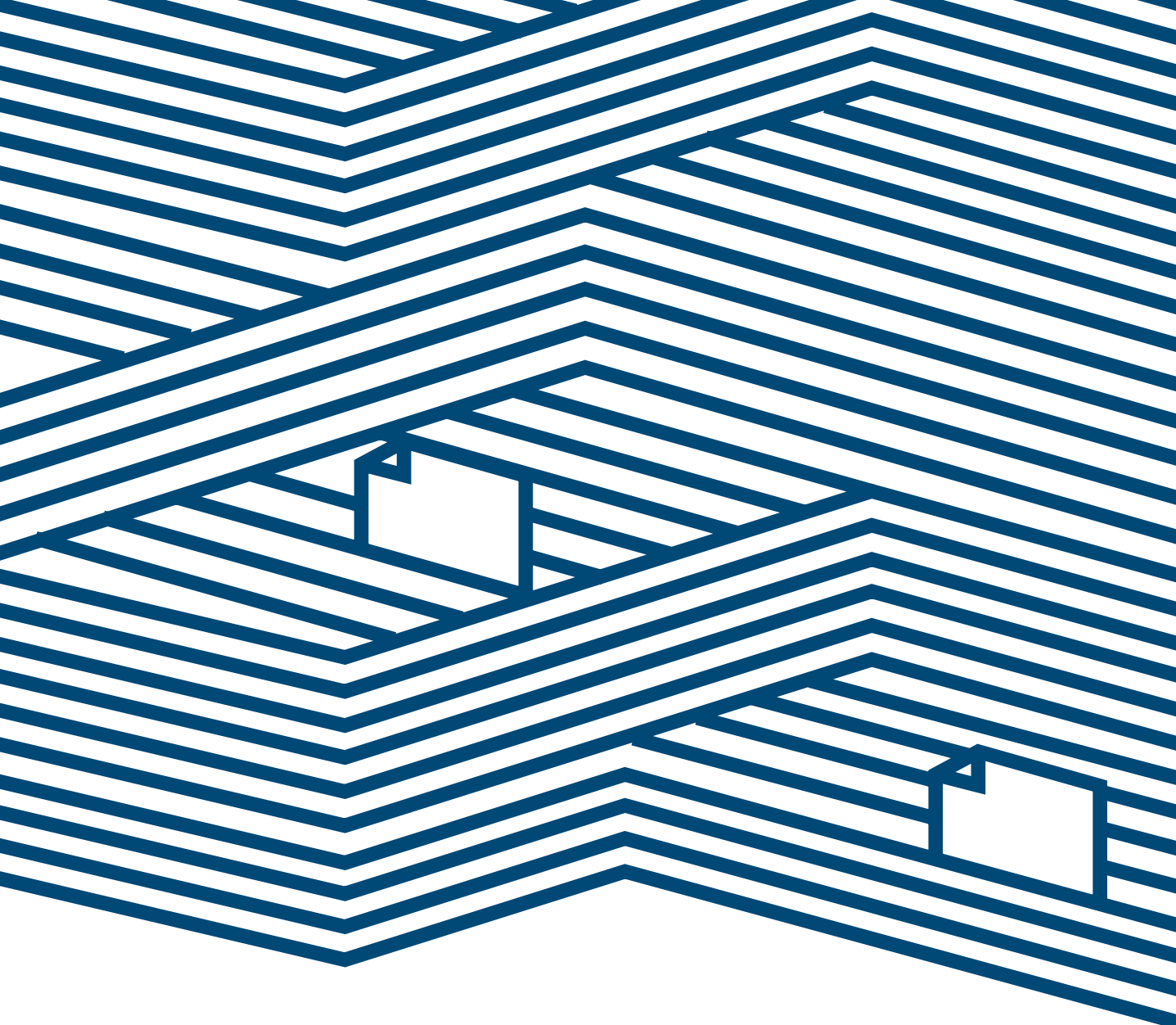
V televizi či v rádiu jste možná zaslechli o projektu Národního elektronického nástroje (NEN), který by měl být komplexním elektronickým nástrojem „pro administraci a zadávání veřejných zakázek a koncesí pro všechny kategorie veřejných zakázek a všechny kategorie zadavatelů.“ Jde o projekt za bezmála 500 milionů Kč, který je prozatím v praxi minimálně využíván. Vzhledem k tomu, že jde o projekt financovaný z veřejných prostředků, lze tušit, že na jeho realizaci musely být vyhlášeny veřejné zakázky. Na webové adrese vsechnyzakazky.cz stačí zadat do kolonky Název zakázky slovíčko „nen“ a následně se zobrazí seznam mnoha zakázek, kde se toto slovo objevilo. Při postupu v rámci seznamu zakázek brzy narazíme i na položku „Vývoj Národního elektronického nástroje (NEN) – systémový integrátor“. Na tomto příkladu si můžeme ukázat, jaké jsou vazby v pozadí vývoje tohoto systému.

Společnost DATASYS s.r.o., obdržela v roce 2012 za realizaci zakázky pro Ministerstvo pro místní rozvoj ČR 147 milionů Kč. Dalším proklikem zjistíme, že společnost je při získávání veřejných zakázek v oblasti IT systémů velice úspěšná. Bylo jí zadáno již 41 zakázek za více než 1,5 miliardy korun.

Pokud by nás zajímalo, kdo za touto společností stojí, musíme postupovat dále a podívat se do dalších rejstříků. Po zadání „datasys“ do vyhledávače na portálu Justice.cz se ukáže několik společností, nás však zajímá DATASYS s.r.o. Po rozkliknutí „úplného výpisu“ zjistíme, že společnost existuje od roku 1994, jde tedy již o renomovanou firmu. Několik serverů jako například podnikani.cz či bizbiz.cz nabízejí grafické znázorně-

ní vztahů ve formě pavouka, jiné, jako daty.cz nebo detail.cz, zobrazují vztahy ve formě tabulkové. O vybrané společnosti takto zjistíme, že je vlastněna společností Clever Investments s.r.o. Pokud chceme vědět ještě víc, vyhledáme si i majetkovou účast DATASYS s.r.o. v jiných společnostech, např. na daty.cz. Do roku 2015 měla společnost DATASYS s.r.o. 75% majetkovou účast ve společnosti DATASYS Services s.r.o. společně se společností Klymene GmbH, která měla účast 25 %. Při pátrání, kdo jsou skuteční vlastníci daných společností, nám jména společníků a firem příliš neřeknou. Po zadání těchto informací do běžného vyhledávače (Googlu) se však dozvíme o kontextech, které by nás pouze po rešerš rejstříků nenapadly. O společnosti Klymene GmbH se píše hned v několika novinových článcích, podle kterých je právě tato společnost součástí „impéria“ podnikatele Ivo Rittiga. I další vazby, a to nejen novinové články, ukazují na spojitost s jeho aktivitami. Jednatel společnosti DATASYS Services s.r.o., byl v letech 2009 až 2012 Ferdinand Überall, který již několikrát působil ve firmách, které jsou spojeny s klienty advokátní kanceláře Šachta & Partners (dnes MSB Legal), nebo dokonce přímo sídlily na stejné adrese jako tato advokátní kancelář často spojována s aktivitami Ivo Rittiga. Tímto způsobem si ze svého počítače můžete zjistit, že nejen na Národním ekonomickém nástroji, ale i na mnoha jiných projektech participují společnosti, které mají napojení na kontroverzní osoby českého prostředí.

Zjištěné personální či majetkové vazby nemají samy o sobě právní relevanci ve smyslu porušení zákona o veřejných zakázkách či dokonce trestního zákoníku. Mohou ale dokreslovat povahu transakcí, vysvětlovat motivace aktérů či dokládat

Transparency International - Česká republika, o.p.s.
2015